

Vándorgyűlések az Egri Erdőgazdaságnál II.

A második egri Vándorgyűlést 1974 augusztusában tartották. A hat vándorgyűlés közül ez volt a legnagyobb 800 fő részvételével, háromnapos programmal.

A legutóbbi – 1964-es – rendezvény óta nagy változások voltak országosan is és nálunk is: 1967-ben megszűnt az OEF, az erdészetet *dr. Dimény Imre* MÉM-miniszter alá rendelték helyettesi szinten. 1970-ben összevonták a Mátrai és a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaságot, a cég neve attól kezdve Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, igazgatója *Adamkó József*, főmérnöke *dr. Kovács Jenő*. Idecsapják a Felnémeti Fűrész és a Petőfibányai Faletepet.

Az Egyesület elnöke továbbra is *dr. Madas András*, aki akkor már Dimény miniszter helyettese, az OEE-főtitkár pedig *Király Pál*. A prominens személyek közül néhányan: *dr. Pankotai Gábor*, az Erdőmérnöki Kar dékánja, ő gyakorta megfordult Egerben, *dr. Sali Emil* és *dr. Tóth József* MÉM főosztályvezetők, *Gáspár-Hantos Géza* MÉM főosztályvezető-helyettes.

A vándorgyűlés egyik fő témája a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás volt, ezt fejezte ki a rendezvény jelmondata: „Erdész összefogással a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásért”. Erről szövegezte a Szajlai Tsz bükk-széki kopárjain folytatott erdőtelepítési kísérlet bemutatása. A Mátrafüredi ERTI által kifejlesztett módszerrel, teljes gépsorral végeztek ott erdei fenyő és tölgyes telepítést.

A foton a bükk-széki fenyőtelepítést láthatjuk, ehhez kis bolgár traktorral készítették elő a padkákat.

A kopárfásítások után a Szilvásvárad Erdészetnél előkészített bemutatóhelyek látogatása következett. A Bükk-fennsíkon egy bükkös felújítógépet és sokféle közelítő gépet láthattak a résztvevők (LKT-75, Ferrari, D4KB, Steyer típusú traktorok), és egy különlegességet TDT-

55 traktort szovjet kötélpályával felszerelve. A szilvásvárad alsórakodói telephelyen nagyszabású gépbemutatót tartottak, ahol a gépek, szállító járművek egész arzenálját vonultatták fel a vándorgyűlés tiszteletére. Voltak ott hosszúfás szelvények mindenféle változatban, rakodói anyagmozgatók, elektromos fűrészek, KR-2-es egri forgógyűrűs kérgező, tűzifahasító és aprítékkészítő gépek (fotó). Ez a nagyszabású gépbemutató már a „Fagazdasági Műszaki Napok” keretében zajlott, ezzel együtt a rendezvény háromnaposra bővült.

A szilvásvárad gépbemutató

A Jávorkúti úton mutatta be az erdőgazdaság saját útfenntartó rendszerét, ami egy lengyel finisherből, vibrációs hengerből és kátyúzós gépből állott (fotó). Mindezt kiegészítette a bitumentároló és aszfaltkeverő gép Felnémeten. Az útfenntartás 1974-ben már égető kérdéssé vált, a '60-as évektől sorra épültek bitumenes pályaszerkezettel ellátott utak, a legidősebbek már elérték a 15 éves kort, a nagy forgalmú utak karbantartást, felújítást igényeltek.

Aszfaltfinisher a Bükk-fennsíkon

A vándorgyűlés színfoltja volt, amikor *dr. Madas András* elnök felavatta a szilvásvárad szabadtéri Erdei Múzeumot. A múzeum elindítója és szellemi megalapozója *dr. Kovács Jenő*, aki ezen a rendezvényen kapta meg a „Bedő-díjat”.

Az előkészítő szervező munkákat itt is, mint a tíz évvel előttnél *Jáhn Ferenc* – ekkor már főosztály-vezető – végezte

el mérnöki alaposággal munkatársaival. Mindig szívesen emlékszem rá, és büszke vagyok rá, hogy a keze alatt dolgozhattam. A Szalajka-völgyben rendezett baráti összejövetel pedig mindenki számára emlékezetes marad.

1985 augusztusában megrendezték a harmadik egri vándorgyűlést.

Az Egyesület elnöke akkor *dr. Herpay Imre* egyetemi tanár, főtitkára *Király Pál*, és a neves személyiségek közül megjelentek: *Tömpe István*, az OEF első nagyműtűmű főigazgatója, *dr. Ábrám Kálmán* OKTH elnök, *dr. Királyi Ernő*, a MÉM-EFH vezetője. A vándorgyűlésnek otthont adó Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vezérigazgatója *dr. Kovács Jenő*, helyettese *Jáhn Ferenc*.

Olyan időszakban került sor erre a rendezvényre, amikor a magyar erdészek körében forrongás volt a jellemző, *Király Pál* szavaival „bizonyos szellemi erjedés indult” a szakközönség soraiban. A vezetőségi beszámolóban már megjelentek a gazdálkodásban rejlő ellentmondások, sokan látták problematikusnak az erdészetben kialakult helyzetet és a jövőt. A nyereségérdekelte szemlélet és szabályozás hátrányosan hat a hosszútávú érdekeket szolgáló erdészeti ágazatra. Ahogy a beszámolóban megfogalmazták, új erdészeti politikára van szükség, amelyben nagyobb hangsúlyt kap az ökológia. Érdekes, hogy ezeknek a gondolatoknak a csírái már megjelentek az 1929. évi közgyűlésen.

A vándorgyűlés évében támadások érték az erdőgazdálkodókat, kritikai észrevételek jelentek meg a sajtó hasábjain, ezek között erősen túlzó megjegyzések is előfordultak, „kirabolják az erdőt”, és ehhez hasonlók.

Figyelemre méltó, hogy az előző három vándorgyűlésen helyet kapott a fenyvesítés programja: 1957-ben felújítás erdei fenyővel, '64-ben lucfenyő kísérletek, '74-ben kopárfásítás erdei fenyővel, a '85 évi programban már a fenyőkérdés nem szerepelt, a fenyvesítéssel kapcsolatos akkori álláspontok már változtak.

Dr. Királyi Ernő hivatalvezető felszólalásából érdemes kiemelni, hogy az akkori megítélés szerint a magyar erdők 8,5-9,0 millió br.m³ fatérfogat kitermelésére adtak lehetőséget. A tényszámok azt mutatják, hogy az '50-es évektől a fakitermelés állandóan nőtt, a csúcspot '85 körül érte el 7,5 millió bruttóval, ezután csökkent.

Bükk-széki fenyőtelepítés

A közgyűlés (1985)

A közgyűlésről készült fotó az elnökségben lévők egy csoportját mutatja be, név szerint: dr. Királyi Ernő, Király Pál, dr. Herpay Imre, dr. Ábrahám Kálmán (takarásban), dr. Gál János rektor, dr. Kovács Jenő.

A második sorban (jobb szélén) Schmotzer András főmérnök, aki munkatársaival a főszerzői teendőket látta el. Figyelemre méltó, hogy a közgyűlésen személyesen megjelent dr. Ábrahám Kálmán, az OKTH elnöke, ez azt jelezte az erdészek számára, hogy egyre nagyobb szerepet kapnak a természetvédelem szempontjai. A Bükk Nemzeti Park és az ehhez kapcsolódó tájvédelmi körzetek a cég területének mintegy felén jelentenek korlátozásokat.

A közgyűlésen kiosztották a kitüntetések, Varga Béla erdőművelési osztályvezető Bedő-díjban, Molnár László műszaki tanácsadó Kaán Károly-díjban részesült az egriek közül. A Kaán Károly-díjat ezen a közgyűlésen alapították.

Az Oldalvölgyi úton, a Völgyfő-ház közelében vitatták meg a résztvevők az akkori idők legnagyobb erdőművelési problémáját, a kocsánytalan tölgy pusztulását. Varga Béla ismertetője szerint az ország tölgyeseinek 27%-a károsodott, a Mátrai EFAG területén 200 ezer m³ tölgyfa elszáradt. Az osztályvezető kárláncolatra vezette vissza a jelenséget.

A Pazsag közelében gépbemutatót tartottak. Ott mutatták be egyrészt a saját tervezésű és kivitelű gépeket (EA-03 aprító, HP-200-as előtétüzelő, kúpos hasító, görgős hasító, KR-3 kérgező), másrészt gyérítésben alkalmas külföldi gépeket (Bobcat, T-10).

A Püspöklesi rakodón uzsonna várta a vendégeket, ehhez kapcsolódik egy kis epizód. Már előzőleg beharangozták a sült pisztrángot, az egyik autóbusszon a kísérő viszont a következőt közölte az utasokkal: „sajnos technikai okokból a pisztráng tízórai elmarad, helyette Schubert Pisztráng-ötös című művét fogjuk lejátszani hangosítással”. Az olvasók jól ismerik őt, aki ezt a tréfát elkövette.

A vándorgyűlés nevezetes eseménye volt a Szalajka-völgyi „Király-féle házban” berendezett Erdészeti Múzeum megnyitása volt. Az avató beszédet dr. Herpay Imre egyetemi tanár, az OEE elnöke mondta.

Az Erdészeti Múzeum avatása

A fotón látható személyek: dr. Herpay Imre, dr. Kovács Jenő, dr. Váradi Géza hivatalvezető-h., és Zilahy Aladár. A múzeum létrehozása dr. Kovács Jenőnek és Jáhn Ferncnek volt köszönhető, és külön ki kell emelnem Zilahy Aladár szerepét, aki a létesítést megszervezte, és hallatlan szorgalommal végezte a gyűjtő munka nagy részét. Róla nevezték el létesítményt.

A rendezők

... és a főrendező

Végül meg kell emlékezni azokról, akikről a hivatalos beszámolók nem szövegezték említést tenni, róluk nem szokás fotókat készíteni. A rendezők, akik Schmotzer András főmérnök irányításával elvégezték az aprólékos háttérmunkát, nélkülük nem lehetett volna megszervezni a nagy találkozót.

18 év telt el, amikor újra vándorgyűlést rendezett az erdőgazdaság, most már az EGERERDŐ Rt., és közel fél évszázad multával ismét a **Mátra volt a rendezvény színhelye 2003-ban**. A vezérigazgató akkor Pallagi László, az Egyesület elnöke Cserép János, titkára Ormos Balázs, a Helyi Csoport elnöke Jung László vezérigazgató-helyettes. Cserép Jánoson kívül jelen volt a négy korábbi egyesületi elnök (időrendben): dr. Madas András, dr. Herpay Imre, Schmotzer András, dr. Káldy József, és ott volt a Cserép Jánost követő dr. Pető József is, valamint a jelenlegi elnökünk Zambó Péter (fotó).

Madas András, az erdőszet nagy szaktekintélyét, „az OEE örökös tiszteletbeli elnöke” címmel ezen a vándorgyűlésen tüntették ki, ő volt a leg hosszabb ideig (1956-79) az Egyesület elnöke. Schmotzer András, aki két cikluson át töltötte be az elnöki posztot, ismét kirukkolt, ő volt a főszerzője a 2003-as igen gazdag programokkal összeállított rendezvényünknek.

A vándorgyűlést megtisztelte jelenlétével dr. Solymos Rezső professzor, akadémikus.

Azok a gondolatok, amelyek már halványan 1929-ben, majd 1985-ben erőteljesebben, a mátrai közgyűlésen

Egyesületi elnökök 1956-tól: Dr. Madas András, Schmotzer András, Dr. Káldy József, Cserép János, Dr. Pető József, Zambó Péter

már határozottan jelentek meg. Az erdő nem anyagi jellegű szolgáltatásai a Mátrában előtérbe kerülnek, a turisztikai, üdülési, általában a közjóléti igények ott igen jelentősek. Cserép János OEE elnök beszámolójában úgy fogalmaz, hogy ezeket az igényeket ki kell elégítenünk, de közben nem szabad félretennünk a gazdasági feladatokat. A természetvédelem kérdése fontossá vált, erre külön programot szerveztek a Kékes Erdőrezervátumban. Mindezeket tömören a vándorgyűlés jelmondata fejezi ki: „Az erdő közérdek”.

Mátrafüred a jó hírnevet szerzett szakiskolájával központja volt a vándorgyűlésnek, ez a település mindig nagy szellemi központ volt a magyar erdészet számára. A gyakorlati erdészkedés, a tudomány, a természetvédelem, az oktatás, a vadászat, a közjólét, az egyesületi témák, mind megjelentek a rendezvény programjában és a szakiskolában rendezett kiállításon.

A Mátrafüredi Erdészet vezető emberei – *Rosta Gyula* erdészetvezető, *Dudás Béla*, *Gyenes István* műszaki vezetők – bemutatták a területen folyó munkákat, a Dél-Mátrára jellemző nagy arányban előforduló gyenge termőhelyű, száraz tölgyesek felújítását, cseresek és egy lucos átalakítását. A feladatot sok helyen kerítésben, mesterségesen lehet megoldani. Bemutatták a kíméletes közelítés eszközeit (kötélpálya, fogat).

A tudomány is képviseltette magát, bemutatták az IUFRO Lucfenyő Származási Kísérlet tevékenységét, melyet az ERTI Mátrafüredi Állomása irányít, kezeli *dr. Csóka György* igazgató vezetésével. A kísérleteket az *Újvári Ferenc-Jármai Éva* házaspár indította el a '60-as években.

A Kékes Erdőrezervátumot természetvédelem jegyében *Duska József*, a Bükk Nemzeti Park igazgatója és *Szuromi László*, a Tájvédelmi Körzet vezetője vezette fel. Duska kihangsúlyozta, hogy az erdő igazi terméke „nem a fa, hanem a maga az erdő minden szolgáltatásával együtt”. Ezután meglátogatták a Kékes oldalában fekvő Pisztrángos tavat (természetvédelmi terület), onnan táplálták a Károlyiak mai szemnek is csodálatos vízmű rendszerét.

A szakmai programok után a Kékes magaslatán egy kis ünnepséget tartottak, ahol Cserép Jánoson és Pallagi Lászlón kívül köszöntőt mondtak az akkori politika emberei: *dr. Magda Sándor*, a gyöngyösi főiskola főigazgatója, parlamenti képviselő, és *Keresztes József*, Gyöngyös alpolgármestere.

A szervezők kultúrprogramról is gondoskodtak, a rosszemlékű recski tábor helyén lévő Nemzeti Emlékparkot látogatták meg a résztvevők *Tóth László*, parádfürdői erdészetvezető kalauzolásával.

Mindezek után következett a vándorgyűlések elmaradhatatlan eseménye, a baráti találkozó, melyet Mátrafüreden, az akkori nevén Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola termében és parkjában rendeztek meg. Ott lépett be a programok folyamába az oktatás, *Simon László* igazgató, aki 15 éven át volt az intézmény élén, bemutatta az iskola múltját, jelenét és a tervekkel teli jövőt. A szakiskola parkjában az ország 34 helyi csoportja egy-egy fát ültetett, ezzel tették le kézzel a vándorgyűlés tiszteletére.

A baráti összejövetel hangulatát talán jól érzékelteti az itt bemutatott fotó.

A baráti találkozó (2003)

Különösen felemelő látvány volt, amikor a szakiskola parkjában táborüzek lobbantak, jelképezve az ország 19 megyéjéből érkező erdészek seregét.

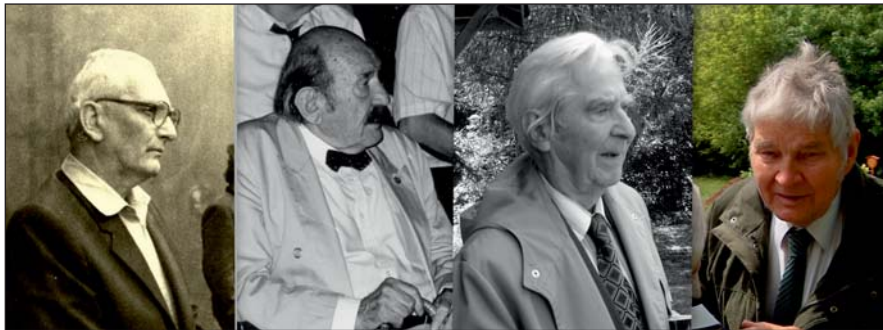
Összességében elmondható, hogy a 2003-as vándorgyűlés jól szervezett, sikeres összejövetel volt, ami annak kö-

kell megemlítenem a Helyi Csoportokat, az egrieknél *Garamszegi Istvánt* és *Kovács Gyulánét*, a mátrafürediek közül *Miklós Lajos* és *Szuromi Lászlót*, akik teljes erővel vetették be magukat a szervezésbe. A jeles emberek közül nem hagyhatom ki *Ivádi István* erdésztechnikus, a Bátorterenyei Erdészet műszaki vezetőjét, aki akkor kapta meg a Kaán Károly Emlékérem kitüntetését.

A résztvevők között – ismereteim szerint – heten voltak, akik az 1957-es és a mostani találkozón is jelen voltak, közülük négyen: *dr. Madas András*, *Riedl Gyula*, *Bögér András* és *Rakonczay Zoltán* (fotó, a halottak fekete-fehér képen) szerepet játszottak az '57-es vándorgyűlés előkészítésében és megszervezésében. Köztük Riedl Gyula bácsi minden egri vándorgyűlésen ott volt, ott született Eger mellett Makláron, így érthetően sorsa Egerhez kapcsolódik. Egy hozzám írott levelében „a felejthetetlen egri vándorgyűlések melegségére” emlékezik. *Bögér András* Riedl Gyulával együtt egyik szervezője volt az 1957-es rendezvénynek. *Rakonczay Zoltán* – Zoli bácsi – volt a főrendezője az '57-esnek, ő, mint élő szemtanúja az akkori időknek, a legtöbb információt nyújtotta számomra az ott történekről. További három személy, akik '57-ben is és 2003-ban is résztvevők voltak: *Miklós Lajos*, *Bozsik Pál* és *Pócsi Béla*, közülük *Miklós Lajos* bácsi alaposan kivette részét a szervező munkákból. A felsorolt hét kolléga közül ma már csak ketten élnek, *Rakonczay Zoltán* és *Miklós Lajos*.

A vándorgyűlés szellemiségét *Madas András* tiszteletbeli elnök fogalmazta meg legszebben: „az erdő a természet legértékesebb része, amit meg kell őriznünk a következő generációk számára”.

A 2003-as nagy találkozó emlékét ör-

Négyen az '57-esek közül

szönhető, hogy a térség sokféle erdészeti szervezetét a főszervező *Schmotzer András* jó érzékkel fogta össze egy lelkes csapatá. Az eddig felsoroltakon kívül nagyon sokan dolgoztak a háttérben. Itt

zi a Nagyhalmajon elhelyezett emlékkő, a Kékestetőn és a Parádfürdői Gyógy szálló falán – az '57 évi közgyűlés színhelyén – elhelyezett emléktábla.

Wágner Tibor